

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Syntagmata Theologica Sive Principalis Theologiæ Tractatus

Lourenço, Agostinho

Leodii, 1694

Sectio XII. De Libro Vitæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-80131](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-80131)

omnium aliorum hominum morale ad transfundendam in eos ipsam gratiam originalem, si servasset præceptum, quod ei imponebat; aut eam sibi, & aliis amittendam, si illud violasset: dedit tamen hanc primam gratiæ collationem, non ex illa intentione gloriæ inefficaci, sed ex efficaci intentione suæ gloriæ accidentalis, aliisque finibus, quos ipse scit, & nos ignoramus.

107. In tertio signo elegit Angelos bonos efficaciter ad gloriam in effectu consequendam per merita Christi Domini jam tunc prævisa in esse conditionato, dando eis auxilia congrua ad perseverandum in gratia: & reprobavit negativè Angelos malos, negando eis auxilia congrua, & permittendo eorum peccata; hoc autem fecit in hoc tertio signo, quia cum sit promptior ad miserendum, quam ad deferendum, prius debebat supponere ipsos Angelos malos in eo secundo signo electos cum bonis, saltem inefficaciter ad gloriam, quam illos in hoc tertio signo defereret, reprobando eos negativè.

108. In quarto signo vidit ipsorum Angelorum malorum peccata jam in esse absoluto, permittitque, quod illi ex hominis invidia, & odio ipsiusmet Dei, tentarent Adamum, & ejus peccatum permittit. In quinto signo vidit ipsum peccatum Adami jam in esse absoluto, & efficaciter intendit quantum est ex se, licet solum inefficaciter, quantum est ex parte hominum, eorum, totiusque generis humani redemptionem, & universalem omniam salutem.

109. In sexto signo decrevit Christum venturum, (per unam tamen actionem præternaturalem independentem à Matre,) ut omnium hominum redemptorem, & salvatorem, omniumque caput morale: imò & Angelorum quoad illustrationes, illuminationes, imperium circa hominum custodiam, & similia, revelando tam Angelis in via, quam primis parentibus ante peccatum, ipsius Christi adventum; ac tandem efficaciter intendit gloriam accidentalem ipsiusmet Christi ex illa hominum redemptione, hanc applicando ad illam in effectu consequendam.

110. In septimo signo ex meritis Christi jam prævisis in esse absoluto, & ab ipso Christo specialiter applicatis, elegit efficaciter ad gloriam omnes homines prædestinatos simul cum primis parentibus, & Virgine Sanctissima, dedit Angelis bonis auxilia congrua, ut perseverarent in gratia, & illam per fidem, actus amoris, obedientiæ, ac similes augerent; tandem eos constituit gloriæ possesores, rejiciendo in posterioritate Angelos malos, eosque propter eorum peccata detrudendo ad inferos.

111. In octavo signo ex ipsius Christi meritis decrevit anticipationem Incarnationis, postea in effectu per merita Virginis Sanctissimæ, & Sanctorum Patrum consequendam, statuens quod Christus infans nasceretur ex Matre, eligendo Virginem Sanctissimam ad hanc Maternitatem per suæ merita in effectu consequendam, & liberando illam à macula, imò & à debito proximo peccati originalis secundum diversas sententias assignantes diversum modum pacti cum Adamo celebrati, prout alibi diximus in Metaphysica, & suo loco dicemus; dando ipsi Virgini Sanctissimæ gratias, & alia dona juxta dignitatem, & excellentiam tantæ Matris; & simul omnibus aliis electis auxilia efficacit ad gloriam in effectu per sua propria merita consequendam, id petente Christo Domino, & sua merita applicante. Elegit tamen Virginem

Sanctissimam ad Maternitatem ante ejus, & aliorum prædestinatorum electionem ad gratias congruas, & merita. Et ratio est, quia cum Maternitas esset finis medius, debebat statim intendi post electionem ad finem ultimum creatum, nempe ad gloriam, & ante media, id est ante merita; & cum homines non deberent prius eligi ad ipsa media, quam Virgo Sanctissima, hæc fuit etiam electa ad Maternitatem ante electionem aliorum prædestinatorum ad ipsa media.

In nono signo prævisis in esse absoluto peccatis finalibus omnium reprobatorum protulit sententiam finale excludendo eos positivè à regno, & detrudendo illos ad inferos. Hæc omnia sic fuerunt ab æterno decreta, & sic postea in tempore executioni mandata, applicantibus suo ordine singulis illis decretis Omnipotentiam Divinam, utpotè quæ omnia fuerunt efficacit. Advertes tamen hæc esse præcipua signorum signa, quæ adhuc in se sunt divisibilia, & continent alias dispositiones divinas, juxta quas possent in alia signa dividi; quorum divisiones omitto, nè infinitus sim, & quia hæc sufficiunt ad ea, quæ hæctenus diximus, intelligenda, sicque in mente retinenda, ut facilius intelligantur.

S E C T I O XII.

De Libro Vitæ.

QUAM in Scriptura variis in locis mentio fiat de Libro Vitæ, sitque res maximè affinis prædestinationi, idè D. Thom. hic q. 24. quæstionem de illo specialem instituit tanquam prædestinationis materiæ appendicem. Disputant igitur de libro Vitæ Expositores positivi, quia præcipuè ad positivam Theologiam pertinet hujus quæstionis expositio, ideoque à pluribus Scholasticis prætermittitur ut ab *Scor. Henrico. Gregor. Gabr. Marfil.* & aliis; accuratè tamen tractatur à Theologis positivis ad libros *Exod. 32. Daniel. 12. Luc. 10. Apoc. 3. & 17.* præsertim à *P. Ribera Apoc. 3. P. Pererio in Daniel. lib. 15. & ad Rom. d. 4. & Apoc. 3. d. 7. 8. & 9. L. Lorin. in Psal. 68. vers. 29.*

De libro Vitæ agunt etiam ex Scholasticis *Alex. 1. p. q. 33. Albert. 1. p. q. 69. D. Thom. hic loco cit. & de Verit. q. 7. art. 5. 6. & 7. & in 1. dist. 40. q. 1. & in 3. dist. 31. q. 1. art. 2. D. Bonav. in 4. dist. 43. art. 2. Durand. in 1. dist. 40. q. 1. Major, dist. 41. q. 2. Ricard. in 3. dist. 31. art. 2. P. Soar. lib. 1. de prædest. cap. 20. P. Vâsq. 1. p. q. 24. in comment. P. Ruiz d. 69. per totam. P. Præposit. 1. p. q. 24. P. Valent. 1. p. q. 24. punct. 1. 2. & 3. P. Alarcon tr. 4. d. 6. cap. 3. P. Compton. tom. 1. d. 46. sect. 1. & alii. Sit igitur.*

Difficultas 1. Quid hic significet liber vitæ? Advertes primò, librum Vitæ, scribi, aut deleri de libro Vitæ, sumendum esse metaphoricè, sive in sensu metaphorico; siquidem liber propriè, & sine metaphora dictus, est quid corporeum, & artefactum quoddam characteribus ad placitum significantibus exaratum ad memoriam refricandam, quæ omnia repugnant divinæ Notitiæ, & Præscientiæ, quæ est in præsentī liber Vitæ, ut infra dicemus.

Advertes secundò, hoc nomen liber etiam metaphoricè sumptum aliquando poni in Scriptura absolutè, & sine addito, ut *Daniel. 12. ibi: In illo tempore salyabitur populus tuus, qui inventus fuerit*

in libro. Et Exod. 32. *Si non facis, dele me de libro, quem scripsisti.* Aliquando poni adjuncto verbo vitæ, ut Apoc. 20. *Quicumque non est inventus in libro vitæ scriptus, &c.* Aliquando duplicem addi determinationem, ut Apoc. 21. *Non intrabit in eam, nisi qui scriptus est in libro vitæ Agni.* Aliquando dici librum iustorum, ut Josue 10. Aliquando poni hanc vocem in singulari, ut patet locis citatis; aliquando verò in plurali, absolute tamen, & sine determinatione, ut constat Dan. 7. & Apoc. 20. Cum autem de hoc libro vitæ ita variè loquatur Sacra Scriptura, quid sub hac metaphora intelligendum sit variè varii exponunt.

217. Prima sententia asserit per libros in die Judicii aperiendos intelligi libros Sacra Scripturæ; siquidem tunc patebit verissima esse, quæ de illo die Scripturæ docuerant. Ita Beda in Apoc. 20. cit. Non placet, licet enim in supremo Judicio revocanda ergo in hominum memoriam, quæ illis tradita, & præcepta erant in Sacris Scripturis, ut verificetur, quod subditur: *Et iudicati sunt mortui ex his, quæ scripta erant in libro secundum opera ipsorum.* Non videntur iudicandi ex his tantum, quæ scripta sunt in Sacra Scriptura, quia neque ibi scripta sunt omnium iudicandorum opera, neque poenæ, & coronæ singulis operibus respondent; utrumque autem est scriptum in mente Dei; sicque de hac Dei præscientia intelligendi sunt libri illi aperiendi.

218. Secunda Sententia existimat ibi esse sermonem de libro, non metaphoricè, sed propriè, id est, de quodam libro, in quo scribebantur insignia facta virorum insignium populi Israël. Ita Burgens. in Exod. 32. cui videntur favere D. Hilari. & D. Hieron. in psal. 68. ad illud: *Deleatur de libro viventium.* Et hunc putant aliqui, esse librum iustorum, de quo fit mentio Josue, & lib. Regum.

219. Non placet, primò, quia ibi dicitur, *de libro quem scripsisti*; ille autem liber Virorum illustrium non videtur fuisse à Deo peculiariter scriptus: tum quia nullus adhuc erat materialis liber singulariter à Deo scriptus; nò dum enim erant Scripturæ: tum etiam quia id fuit singulare legis privilegium, quod ejus tabulæ fuissent digito Dei scriptæ. Secundò, quia statim Deus subjungit: *qui peccaverit mihi, delebo eum de libro meo*: ubi particula meo indicat altiore esse librum, & peculiari modo divinum, & quasi per antonomasiam appellatum librum Dei, quæ omnia non possunt accommodari libro materiali, sed menti, & præscientiæ divinæ, in qua Deus scriptos retinet iustos, & peccatores.

220. Tertia Sententia, & communis, quam sequimur, affirmat librum vitæ in præsentia esse præscientiam, quam Deus habet de omnibus, qui vitam æternam consecuturi sunt. Ita P. Soar. cit. n. 15. P. Ruiz. cit. sect. 2. n. 1. P. Preposit. cit. & alii. Probatur primò auctoritate Patrum, D. Aug. lib. 20. de Civit. cap. 15. *Non Deum.* inquit, *liber iste commemorat* (id est admonet) *ne oblivione fallatur, sed prædestinationem significat eorum, quibus æterna dabitur vita.* Nec enim nescit eos Deus, & in hoc libro legit, ut sciat; sed potius ipsa ejus præscientia de illis, quæ falli non potest, liber est vitæ, in quo sunt scripti, id est præcogniti. Idem habet in Psalm. 68. ad illud: *Deleantur de libro viventium.*

221. Secundò ex D. Anselmo, in Apoc. 3. *Liber vitæ,* inquit, *præscientia dicitur divina.* Et ad Philipp. 4. *Quis est liber vitæ,* ait, *nisi memoria Dei, in qua sunt illi, qui vivunt in æternum.* Et Ricard. Victor. p. 2. lib. 1. cap. 9. in Apoc. *Liber vitæ,* ait, *est sapientia*

Dei, in qua omnes electi rectè dicuntur scripti, & ad vitam æternam sunt prædestinati. Et D. Basil. in psal. 138. ad illud. *In libro tuo omnes scriventur.* Hæc, inquit, non idè dicit, quod liber quicumque sit in cælis, sed ut libri mentione exactam scientiam significet. Idem habent D. Chrysost. ad Philip. hom. 13. D. Cyrill. lib. 1. orat. 3. D. Hieron. Isai. 4. & in psalm. 68. & alii.

Tertiò ratione, quia quod firmiter retinetur, non solum in memoria, sed etiam in decreto efficaci, dicitur metaphoricè scriptum in corde, aut in mente juxta illud Jerem 31. *Dabo legem meam in visceribus eorum, & in corde eorum scribam eam.* Et Proverb. 3. *Describe illa in tabulis cordis tui;* sed Deus firmissimè retinet, non solum memoriâ, sed etiam in decreto efficaci nomina prædestinatorum, ut patet ex illo 2. Tim. 2. *Firmum fundamentum Dei stat, habens signaculum hoc, novit Dominus qui sunt ejus; ergo electi sunt in notitiâ, sive præscientiâ Dei, tanquam in libro vitæ scripti.*

Difficultas 2. Utrum gratia, & bona opera dicantur etiam liber vitæ? Dico 1. Gratia, & merita prædestinatorum pertinent ad librum vitæ simpliciter dictum: non tamen primariò, neque simpliciter, neque propriè, sed solum secundariò, & secundùm quid. Ita D. Thom. hic q. 24. a. 2. & in dist. 40. q. 1. a. 2. ad 5. & q. 3. ad 3. & de verit. q. 1. a. 5. 6. & 7. P. Soar. cit. n. 20. P. Ruiz. cit. sect. 3. n. 5. & alii. Probatur, quia liber vitæ simpliciter dictus est solius vitæ gloriæ; siquidem liber importat conscriptionem quandam electorum; sed nemo conscribitur ad mediâ, sed ad finem; sicut non eligitur ad mediâ, sed ad finem; neque enim miles eligitur, & conscribitur, ut armetur, sed ut vincat; ergo propriè ac simpliciter nemo conscribitur nisi ad vitam gloriæ, quæ est finis; ad gratiam autem, quæ est medium, solum secundariò, & secundùm quid conscribitur; ergo vita gratiæ, & bonorum operum prædestinatorum solum pertinet ad librum vitæ secundariò, & secundùm quid.

Dico 2. gratia, & merita, quibus pro præsentia statu florent aliqui præciti, non pertinent ad librum vitæ, nisi ad plurimum indirectè, quatenus juvant prædestinatos. Ita D. Thom. P. Ruiz. cit. n. 3. Probatur, quia liber vitæ principaliter, & simpliciter, est æternæ vitæ; sed hæc solis prædestinatis conceditur; ergo nihil, quod ad reprobos pertinet, ad hunc librum per se, ac directè, sed ut plurimum indirectè, revocatur.

Dices: Vita gratiæ, etiam in reprobis, est supernaturalis; sicut & eorum opera in gratia facta, & Deus illos ad ea prædestinat; ergo eorum præscientia erit liber vitæ. Resp. illa omnia esse vitam secundùm quid, & prædestinationem ad illa esse etiâ talem secundùm quid, & non simpliciter; ideoque eorum præscientiam non esse librum vitæ simpliciter dictum; siquidem hic est liber vitæ solius gloriæ, ad quem illi non sunt prædestinati, neque conscripti: posset tamen appellari liber vitæ secundùm quid, quatenus secundùm quid eliguntur ad gratiam non perseveraturi.

Difficultas 3. Utrum saltem per attributionem ad primarium analogatum res aliæ dicantur liber vitæ? Advertes Sanctos Patres asserentes, res alias distinctas à præscientia divinâ, esse librum vitæ, non idè contradicere primariæ significationi libri vitæ, prout supra diximus num. 220. siquidem id dicunt per attributionem ad primarium librum vitæ, qualis est præscientia divinâ: sic enim non contradicunt primariæ significationi sanitatis, quæ per attributionem ad illam dicuntur cibum, ærem, aut

aut pulsū esse sanum. Qualesnam sint huiusmodi res, quæ per analogiam ad primarium analogatum dicuntur liber vitæ à Sanctis Patribus? Per sequentes quæstiones jam dicimus.

227. Quæstio 1. Utrum Christus Dominus sit dicendus liber vitæ, de quo intelligenda sint verba illa Apoc. 20. 12. *Libri aperti sunt, & alius liber apertus est, qui est vita, & iudicati sunt mortui ex his, quæ scripta erant in libris.* Videtur affirmare D. Greg. lib. 14. *Moral. cap. 6.* quatenus sic exponit citatum locum. *Liber namq. vitæ, ait, est ipsa visio advenientis iudicis. In quo quasi scriptum est omne mandatum, quia quisquis eum viderit, mox, teste conscientia, quicquid non fecit, intelligit: Cum autem Iudex videri non possit à transgressoribus secundum divinitatem, sequitur, D. Gregor. hoc loco librum vitæ intellexisse Christum Dominum secundum humanitatem. Imò idem D. Greg. eodem loco insinuat, etiam Sanctos esse libros aperiendos in die iudicii. Quod etiam scriperat D. Aug. lib. 20. de Civit. cap. 14. ibi: *Illi libri, quos prior loco posuit (Apoc. 20.) intelligendi sunt Sancti, & veteres, & novi, ut in illis ostenderetur, quæ Deus fieri sua mandata iussisset. Utamque hanc expositionem recipiunt Glossa D. Thom. in 3. dist. 31. q. 1. a. 1. Alexand. 1. p. q. 33. memb. 1. Albert. 1. p. q. 69. memb. 1. D. Bonavent. in 4. dist. 43. a. 2. q. 1. Ricard. in 3. dist. 31. q. 1. a. 2. ad 2.**

228. Nihilominus prædictæ acceptiones, ut ait P. Ruiz cit. sect. 4. n. 3. non videntur, neque litterales, neque undique quadrantes ad citatum locum Apoc. 20. Patet, quia liber vitæ, ut patet ex dictis, repræsentat peculiariter vitam, & merita prædestinatorum; & alii libri, qui etiam sunt aperiendi, repræsentant etiam particulariter vitam & demerita reproborum; siquidem omnes mortui iudicati sunt ex his, quæ scripta erant in libris, secundum opera ipsorum; Sed Christus Dominus, (& multò minùs alii Sancti,) licet sit universalissimum sanctitatis exemplar, non ita particulariter repræsentat vitam cuiuslibet; ergo &c.

229. Quæstio 2. Utrum liber vitæ sit vis quædam divina, quæ cuiuslibet conscientia nota, & manifesta fient sua, aut aliorum facta? Ita docet D. August. lib. 20. de Civit. cap. 14. Et alius, inquit, liber apertus est. Quædam igitur vis est intelligenda divina, quæ fiet, ut cuiq. opera sua, vel bona, vel mala cuncta in memoriam revocentur, &c. Recipitur à D. Thom. hic q. 24. a. 1. ad 2. & de Verit. q. 7. art. 1. Albert. Alexand. D. Bonavent. Ricard. & alii. Nihilominus, ut ait P. Ruiz cit. num. 5. huiusmodi acceptio non quadrat ex omni parte. Patet, quia completitur indifferenter tam prædestinatos, quàm reprobos; cum tamen liber vitæ solos prædestinatos contineat, ut constat ex supra dictis, & ex illo Daniel. 12. *Salvabitur omnis, qui inventus fuerit in libro.* Et Apoc. 13. 17. & 20. *Qui non est inventus in libro vitæ scriptus, missus est in stagnum ignis.*

230. Quæstio 3. Utrum nomine librorum (Apoc. 26.) significantur singulorum conscientia? Ita exponit D. Hieron. in Daniel. 7. & Psal. 81. Putat aliquis, inquit, libros esse in calo, ubi scribantur peccata? Ego libros puto conscientias nostras, quæ tunc aperiuntur, & videbit unusquisq. quod fecit. Confirmari potest ex illo ad Rom. 2. ibi: *Testimonium illis red-dente conscientia ipsorum.* Idem sequuntur Ricard. Victor. Argent. & alii. Nihilominus, licet illam admittat P. Ruiz ut minùs à textu discrepantem, eam tamen impugnatur: Primò, quia in eo die non aperiuntur conscientia priùs scripta, sed de novo conscribuntur per illam vim divinam, de qua D. Tom. 1.

Aug. supra Secundò, quia mortui iudicati sunt ex his, quæ scripta erant in libris; Deus autem iudicat potissimum ex suo libro, & præscientia, tanquam ex instrumento originali ipsius litis continente omnium acta, ex quo tanquam primo, & unico originali singula singulis reis danda transcribuntur exemplaria, quibus agnoscant, nullam sibi suppetere defensionem.

SECTIO XIII.

*Utrum detur etiam liber mortis?
& aliquis deleatur de libro
vitæ?*

UPPONENDUM est primò, in Deo esse verè, ac realiter id, quod potest significari hoc nomine *liber mortis*, sive *liber mortuorum*. Patet, quia Deus non minùs habet æternam, & incommutabilem præscientiam eorum, qui sunt æternà morte plestendi, quàm eorum, qui sunt in calis coronandi; ergo sicut quatenus habet præscientiam vivorum, habet id, quod significatur hoc nomine *liber vitæ*, etiam quatenus habet præscientiam mortuorum, verè, ac realiter habet id, quod potest significari hoc nomine *liber mortis*.

Supponendum Secundò, hoc complexum, *liber mortis*, nullibi scriptum esse in sacris Litteris, ex quo oritur præiens difficultas, nempe: utrum consentaneum sit Sacris, & Theologicis Locutionibus admittere librum mortis, sicut expressè legimus in Sacris Litteris librum vitæ? Hoc posito,

Dico 1. Appellatio *libri mortis* potest admitti in Deo. Ita P. Soar. lib. 1. de prædest. cap. 20. num. 8. P. Ruiz cit. sect. 5. n. 2. P. Præposit. cit. n. 2. & alii. Probatur primò ex Scriptura, quæ variis in locis (licet non ita expressè, sicut de libro vitæ,) videtur loqui de libro mortis. Ut Judæ Epistol. *Qui olim, ait, præscripti sunt in hoc iudicium, impii: quidquid autem scribitur, in libro scribitur; ergo est liber mortuorum, seu impiorum.* Et Apoc. 20. *Libri aperti sunt, & alius liber apertus est, qui est vita, & iudicati sunt mortui ex his, quæ erant in libris secundum opera ipsorum: Ubi reproborum opera leguntur scripta in prioribus libris.* Et Daniel. 7. *Iudicium sedet, & libri aperti sunt: nempe in quibus scripta erant singulorum opera, & vivorum, & mortuorum.* Et Jerem. 17. ubi huiusmodi liber designatur nomine terræ, & per unguem adamantinum: ibi: *Recedentes à te in terra scribentur: & peccatum Iuda scriptum est stylo ferreo in ungue adamantino; ergo sicut dicitur, dari in Deo librum vitæ, potest simpliciter dici, dari etiam librum mortis.*

Probatur secundò ex Sanctis Patribus, D. Basil. Isai. 4. ubi cum dixisset, esse in cœlesti Hierusalem librum, in quo electi scribuntur, adducens illud: Jerem. 17. *Recedentes à te in terra scribentur; addit: fuxrabitur igitur sensum due intelligi debent descriptiones. Una quidem est eorum, qui ad vitam, altera autem eorum est, qui scribuntur ad perditionem.* Et Euthym. ad illud Psal. 68. *Cum iustis non scribantur.* Est, inquit, alius liber, in quo peccatores scribuntur. Iudicium enim sedet, & libri aperti sunt. Idem habet Nazianz. orat. 9. ad Julian. D. Hieron. Isai. 34. & Daniel. 7.

Probatur tertio ratione, quia, ut diximus, non est dubium, quod reprobi sint præcisi, sive quod sint